

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณา

ของวุฒิสภา

(ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินซึ่งวุฒิสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๖)

อ.พ.๗/๒๕๖๓

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบ และนำเสนอข้อมูลสำคัญที่จำเป็นต่อการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการ งานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
กรกฎาคม ๒๕๖๓

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายณัฐ ผาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
ร้อยตำรวจเอกหญิง วิริญญา ประสพสุข	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายบุญสงค์ ทองอินทร์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางสาวศิวณัฐภรณ์ นันทะมา	นิติกรปฏิบัติการ
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์	วิทยากรชำนาญการ
นางพวงผกา วรศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอมรรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวอลงกรณ์ ต้นเบ็ด	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๕๘๒๙ , ๐ ๒๘๓๑ ๕๘๙๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ สารสำคัญ และบทวิเคราะห์

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติแล้ว)

๑. สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑

๒. บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๕

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟู

และพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติแล้ว)

๑. การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย - ๑ -

๒. บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟู
และพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. - ๔ -

๓. การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร - ๖ -

๔. สรุปข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับปัญหาหนี้สินของเกษตรกร - ๑๐ -

๕. สถิติการให้บริการรับขึ้นทะเบียนสมาชิกองค์กรเกษตรกรของ
กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร - ๑๓ -

ภาคผนวก

: สำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร

ที่ สผ ๐๐๑๔/๖๖๒๒ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา (๑)

: ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว) (๒)

: ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ฉบับเดิม

และฉบับเสนอแก้ไขเพิ่มเติม (๖)

ส่วนที่ ๑

สาระสำคัญ และบทวิเคราะห์

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

สาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว จึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร และกรณีกการพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ รวมทั้งกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมีอำนาจในการพิจารณากำหนดที่ตั้งสำนักงานใหญ่และสาขาของสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของเกษตรกรที่มีบุคคลค้ำประกันได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗/๙ วรรคสอง)

เหตุผล

โดยที่การแก้ไขปัญหาหนี้ของเกษตรกรยังไม่อาจดำเนินการให้ครอบคลุมหนี้ของเกษตรกรบางกรณี จึงทำให้เกษตรกรบางส่วนยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหานี้ เนื่องจากกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

พัฒนาเกษตรกรรมไม่อาจรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของเกษตรกรรมที่ไม่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้ ประกอบกับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรรม รวมถึงการกำหนดที่ตั้งของสำนักงานใหญ่และสาขาของสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมที่กำหนดในกฎหมายขาดความยืดหยุ่นและทำให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมสามารถรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของเกษตรกรรมที่มีบุคคลค้ำประกันได้ และกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ได้ในกรุงเทพมหานครหรือปริมณฑล และกำหนดที่ตั้งของสาขา ณ ที่ใดก็ได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
มีเนื้อหารวมจำนวน ๖ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
(มาตรา ๒)

๒. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรรมมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้ และเมื่อครบกำหนดวาระดังกล่าว หากยังไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรรมขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรรมซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรรมซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ โดยให้สำนักงานฯ ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรรมให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ครบวาระ (มาตรา ๓)

๓. กำหนดให้สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมมีสำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือปริมณฑล และอาจตั้งสาขา ณ ที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร (มาตรา ๔)

๔. กำหนดให้เมื่อกองทุนรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของเกษตรกรรมแล้ว การจัดการหนี้ของเกษตรกรรมให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีหนี้ที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน ให้ทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้ตกเป็นของกองทุน และเกษตรกรรมจะได้รับทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกันคืนไปจากกองทุนได้ก็แต่โดยการเช่าซื้อหรือซื้อ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) กรณีนี้มีบุคคลค่าประกันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๕)

๕. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๒ และไม่ให้นับวาระการดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นวาระแรก หากครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งดังกล่าวแล้วยังไม่ได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนเกษตรกรขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนเกษตรกรซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนเกษตรกรซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ โดยให้สำนักงานดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรภายใน ๙๐ วันนับแต่วันครบวาระ (มาตรา ๖)

บทวิเคราะห์

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

โดยที่การแก้ไขปัญหาหนี้ของเกษตรกรยังไม่อาจดำเนินการให้ครอบคลุมหนี้ของเกษตรกร บางกรณี จึงทำให้เกษตรกรบางส่วนยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้ เนื่องจากกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรไม่อาจรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรที่ไม่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้ ประกอบกับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร รวมถึงการกำหนดที่ตั้งของสำนักงานใหญ่และสาขาของสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรที่กำหนดในกฎหมาย ขาดความยืดหยุ่นและทำให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรสามารถรับภาระ ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรที่มีบุคคลค้ำประกันได้ และกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดที่ตั้ง ของสำนักงานใหญ่ได้ในกรุงเทพมหานครหรือปริมณฑล และกำหนดที่ตั้งของสาขา ณ ที่ใดก็ได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่งและวาระที่สอง

๒.๑. วาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๒

๒.๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และได้เข้าสู่การพิจารณา ของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

^๒ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา และบันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://library2.parliament.go.th/library/home.html> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๓ ในหน้าที่ ๙

๒.๑.๒ สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ
โดยสรุป ดังนี้

๑) เพิ่มวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรจาก
๒ ปี เป็น ๔ ปี พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและ
ผู้แทนเกษตรกรให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรที่พ้นจาก
ตำแหน่งตามวาระให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ เพื่อให้การดำเนินงาน
ของกองทุนมีความต่อเนื่อง

๒) กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการกำหนดที่ตั้งของสำนักงานใหญ่
ในกรุงเทพมหานครหรือปริมณฑล และที่ตั้งของสาขา ณ ที่ใดก็ได้

๓) กำหนดให้กองทุนมีอำนาจในการรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรที่มี
บุคคลค้ำประกันได้ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้ครอบคลุมมากขึ้น

๒.๑.๓ ความเป็นมาและเหตุผลความจำเป็นของร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่การแก้ไขปัญหาหนี้ของเกษตรกรยังไม่อาจดำเนินการให้ครอบคลุมหนี้ของ
เกษตรกรบางกรณีจึงทำให้เกษตรกรบางส่วนยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้ เนื่องจากกองทุนฟื้นฟูและ
พัฒนาเกษตรกรไม่อาจรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรที่ไม่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน
การชำระหนี้ได้ ประกอบกับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร
รวมถึงการกำหนดที่ตั้งของสำนักงานใหญ่และสาขาของสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรที่
กำหนดในกฎหมายขาดความยืดหยุ่นและทำให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน สมควรแก้ไขเพิ่มเติม
บทบัญญัติของพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้กองทุนฟื้นฟูและ
พัฒนาเกษตรกรสามารถรับภาระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรที่มีบุคคลค้ำประกันได้ และกำหนดวาระ
การดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดให้
คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจกำหนดที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ได้ในกรุงเทพมหานครหรือปริมณฑล
และกำหนดที่ตั้งของสาขา ณ ที่ใดก็ได้

๒.๑.๔ การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) โดยที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และมีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๖/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเฉพาะกิจนั้น คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวยังมีผลบังคับใช้หรือไม่

๒) เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติไม่ได้มีบทบัญญัติใดกำหนดห้ามมิให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ไปดำรงตำแหน่งกรรมการในสัดส่วนของผู้แทนเกษตรกรภายหลังจากพ้นจากการดำรงตำแหน่งตามวาระ อาจทำให้เกิดปัญหาการดำรงตำแหน่งไขว้กันภายหลังจากพ้นจากการดำรงตำแหน่งตามวาระ ระหว่างกรรมการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิกับกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนเกษตรกร ดังที่เคยเกิดขึ้นในกรณีของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติฉบับอื่น จึงสมควรกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้เกิดกรณีดังกล่าวขึ้น

๓) ปัจจุบันพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวน ๒๑ คน และมีผู้แทนเกษตรกรแต่เห็นควรให้มีกรรมการเป็นผู้แทนกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้ตัวแทนที่ได้รับเลือกตั้งจากเกษตรกรมาทำหน้าที่ดูแลกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรโดยตรง และกองทุนควรมีการดำเนินงานที่เป็นอิสระ ไม่ถูกครอบงำโดยระบบราชการ รวมทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรได้ทราบเกี่ยวกับกองทุนฯ อย่างแพร่หลายมากยิ่งขึ้น

๔) การกำหนดให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรสามารถรับชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของเกษตรกรที่มีบุคคลค้ำประกันได้ จำต้องพิจารณาเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรที่มีบุคคลค้ำประกันประกอบด้วย เนื่องจากหนี้ที่มีบุคคลค้ำประกันมีอัตราชำระหนี้ต่ำและมีแนวโน้มที่จะเป็นหนี้เสีย รวมทั้งต้องพิจารณาเกี่ยวกับกรณีที่จะเป็นการค้ำประกันหนี้ผลัดกันด้วย ดังนั้น การพิจารณาหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับชำระหนี้สำหรับเกษตรกรที่มีบุคคลค้ำประกันจะต้องเป็นไปอย่างรัดกุมและมีความชัดเจน

๕) เนื่องจากเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนหนี้ไว้กับกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร มีจำนวนมากกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ คน แต่ผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีจำนวน โดยประมาณ ๕,๐๐๐ คน ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ ๐.๑ ของจำนวนเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนหนี้ไว้ ดังนั้น กระบวนการรับฟังความคิดเห็นในการตราร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ครบถ้วนและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ หรือไม่

๒.๑.๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้ตอบชี้แจง ดังนี้

๑) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๖/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหา การดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ข้อ ๘ วรรคสาม ได้กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเฉพาะกิจปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่า จะแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟู และพัฒนาเกษตรกร และคณะกรรมการบริหารจัดการหนี้ของเกษตรกรแล้วเสร็จ ซึ่งปัจจุบันได้มีการ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการทั้ง ๓ คณะดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น คณะกรรมการ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเฉพาะกิจจึงสิ้นสุดลงแล้วโดยผลของกฎหมาย และคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าวไม่มีผลบังคับใช้แต่อย่างใด

๒) พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒ และ มาตรา ๑๓ ได้กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมาจากการแต่งตั้งของคณะรัฐมนตรี และผู้แทน เกษตรกรต้องมาจากการเลือกตั้งของเกษตรกรในแต่ละภูมิภาค ดังนั้น กระบวนการได้มาซึ่งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรจึงไม่ทำให้เกิดปัญหาการดำรงตำแหน่งไขว้กันภายหลังจากพ้นจาก การดำรงตำแหน่งตามวาระ ระหว่างกรรมการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิกับกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนเกษตรกร

๓) ปัจจุบันหนี้ของเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนหนี้ไว้กับกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา เกษตรกรมีกรณีที่เป็นหนี้ของเกษตรกรที่มีบุคคลค้ำประกัน คิดเป็นร้อยละ ๗๓ ของหนี้ทั้งหมด ซึ่งกองทุนไม่สามารถชำระหนี้ดังกล่าวให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรได้ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติใดของ กฎหมายรองรับ ดังนั้นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้กองทุนสามารถชำระหนี้ดังกล่าวให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรได้ จึงเป็นการแก้ไขปัญหานี้สิ้นและ ช่วยเหลือเกษตรกรได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรในกรณีใดก็ตาม จะต้องเป็นหนี้ที่ผ่านกระบวนการฟื้นฟูแล้วจึงจะสามารถดำเนินการได้ และจะต้องได้รับการพิจารณา จากคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาว่าหนี้ดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดหนี้เสียของกองทุน

๔) ในการยกร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ดำเนินการรวบรวมการรับฟังความคิดเห็นตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ อย่างครบถ้วนแล้ว

๒.๑.๖ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๓๙๗ เสียง และงดออกเสียง ๑๒ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๔๙ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองชั้นคณะกรรมการมีกำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ เดือน มกราคม ปี ๒๕๖๓

<https://dl.parliament.go.th/handle/lirt/554436>

๒. เอกสารประกอบการพิจารณา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ เดือน มกราคม ปี ๒๕๖๓ (อ.พ. ๑๓/๒๕๖๒)

<http://dl.parliament.go.th/handle/lirt/554163>

๓. บันทึกการประชุม ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ เดือน มกราคม ปี ๒๕๖๓

https://library2.parliament.go.th/giventake/content_hr/hr25/m011563.pdf

๒.๒ วาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา^๓

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา โดยได้มีการพิจารณาและอภิปรายตามลำดับ ดังนี้

๑) ร่างมาตรา ๓ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖)^๔

ตามร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ ซึ่งความในวรรคสามของมาตรา ๑๖ คณะกรรมาธิการได้มีการแก้ไขกำหนดระยะเวลาดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร แทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ จากเดิมที่กำหนดให้แล้วเสร็จ “ภายใน ๑๒๐ วัน” เป็น “ภายใน ๙๐ วัน” นั้น ขอทราบเหตุผลของการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ เนื่องจากประสบการณ์ที่ผ่านมาของการเลือกตั้งผู้แทนเกษตรกรต้องใช้ระยะเวลาถึง ๑๒๐ วัน ดังนั้น การกำหนดระยะเวลาดำเนินการให้เร็วขึ้น มีเหตุผลหรือมีปัจจัยใดที่ทำให้กำหนดระยะเวลาน้อยกว่าเดิม

^๓ สามารถสืบค้นเอกสารรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และบันทึกการประชุมในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://library2.parliament.go.th/library/home.html> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๔ ถึง ๕ ในหน้าที่ ๑๑

^๔ ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาเสร็จแล้ว)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรตามวรรคสอง ให้สำนักงานดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบเก้าสัปดาห์นับแต่วันที่ครบวาระ”

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ตอบชี้แจง ดังนี้

เพื่อให้การได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร แทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระเป็นไปโดยรวดเร็วขึ้น เพื่อให้การทำงาน of คณะกรรมการกองทุนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับการชี้แจงว่า สำนักงานสามารถดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร แทนกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วันได้ คณะกรรมการวิสามัญฯ จึงได้แก้ไขระยะเวลาในการดำเนินการดังกล่าวจากเดิม ๑๒๐ วัน เป็น ๙๐ วัน

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

๒) มาตรา ๖

คณะกรรมการได้ขอกลับไปใช้ร่างเดิม จึงไม่มีการแก้ไข

จากนั้นที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำ จึงเป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่สอง ต่อจากนั้นที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

๔. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓

<http://dl.parliament.go.th/handle/lirt/562029>

๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยมีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๘๗ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งตออกเสียง ๒ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๓ เสียง

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๔. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เริ่มตั้งแต่ชื่อร่างพระราชบัญญัติคำปรารภ แล้วพิจารณาตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้วเห็นว่า ควรมีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ควรทราบหรือควรปฏิบัติไว้ท้ายรายงานของคณะกรรมการวิสามัญเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ดังนี้

๑) ในการดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร นอกจากการรับซื้อหนี้ของเกษตรกรแล้ว ควรดำเนินการด้านการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรให้มียุทธศาสตร์ใหม่เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการทำเกษตรกรรม ควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมนอกจากการทำเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลัก เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ ยังควรมีการพัฒนาศักยภาพ และสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกรและเกษตรกรซึ่งเป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกร ตลอดจนปฏิรูประบบบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้นด้วย

๒) ในกรณีตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ที่กำหนดให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่นั้น การดำรงตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปดังกล่าว ควรปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็น และไม่กระทำการให้เกิดภาวะผูกพันแก่คณะกรรมการชุดใหม่

๓) การตั้งสำนักงานสาขาตามมาตรา ๒๓ ควรใช้พื้นที่ที่เป็นสถานที่ราชการที่มีอยู่เดิมหรือที่ราชพัสดุ หรือควรเลือกสถานที่ที่มีค่าเช่า ชื้อ หรือเช่าซื้อราคาถูก รวมทั้งมีผู้บริจาค เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ

๔) ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในกรณีที่มีบุคคลค้าประกันควรคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกร เงื่อนไขความรับผิดชอบของผู้ค้าประกันเดิม การกำหนดจำนวนผู้ค้าประกัน คุณสมบัติของผู้ค้าประกัน และจำนวนหนี้เงินต้นที่จะรับซื้อ เนื่องจากการดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเป็นการใช้เงินงบประมาณของแผ่นดิน จึงควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้มีความรอบคอบ และขณะเดียวกันยังคงสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างแท้จริง

๕) เพื่อเป็นการคุ้มครองเกษตรกร ในกรณีที่เกษตรกรจะเข้าสู่กระบวนการฟ้องร้องดำเนินคดีหรืออยู่ในระหว่างการบังคับคดีเกี่ยวกับหนี้ของเกษตรกรที่กองทุนรับขึ้นทะเบียนไว้ ให้ถือเป็นหน้าที่ของสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นลำดับแรกโดยการเข้ารับภาระหนี้และชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

๖) เพื่อให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจัดการหนี้เกษตรกรได้ครอบคลุมทุกประเภทหนี้ เพื่อเกษตรกรหรือเกี่ยวเนื่องเกษตรกร สมควรที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะได้รวบรวมข้อมูลให้ตรงกับข้อเท็จจริงในปัจจุบัน โดยพิจารณาประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ถึง “การอื่น” ในคํานิยาม “เกษตรกร” ให้ชัดเจนในมาตรา ๓ และพิจารณาปรับปรุงแก้ไขมาตรา ๓๗/๑ ให้สอดคล้องกันด้วย

๗) เนื่องจากปัจจุบันมีกองทุนหมุนเวียนที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการช่วยเหลือแก้ไขฟื้นฟู เกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจำนวนมาก และหลายสังกัด เช่น กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่ เกษตรกรและผู้ยากจน กองทุนพัฒนาสหกรณ์ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร และกองทุนฟื้นฟู และพัฒนาเกษตรกร เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรให้ครอบคลุมด้านต่าง ๆ อย่างครบวงจร จึงเห็นสมควรให้ภาครัฐได้พิจารณาศึกษาและวิเคราะห์ให้มีการรวบรวมหรือบูรณาการกองทุนต่าง ๆ หรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมทั้งกฎหมายว่าด้วยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เพื่อเพิ่มศักยภาพการแก้ไขปัญหาหนี้เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเอกภาพ และสอดคล้องกับ บริบทของสังคมไทย

๕. การวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ นั้น มีความสอดคล้องกับวาระ การดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติว่าด้วยกองทุนฉบับอื่น ๆ ที่ได้ ประกาศใช้บังคับนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นมา เช่น

- พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะ ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

- พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๘ (๒) และ (๓) มีวาระการดำรง ตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

- พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๘ (๒) และ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

- พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม ที่กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*

สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ได้ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. กระบวนการและขั้นตอนในการรับฟังความคิดเห็น

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการตรวจที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้^๑ ดังนี้

- การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการรับฟังโดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเว็บไซต์ <https://docs.google.com/.../1FAIpQLSeNXtqdJCmZ9neyHW.../viewform> ระหว่างวันที่ ๒๙ สิงหาคม ถึงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑ รวมทั้งนำเสนอในเว็บไซต์ของหน่วยงาน เช่น เว็บไซต์สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เว็บไซต์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (จำนวนผู้แสดงความคิดเห็น ๖,๓๓๑ ราย)

- แสดงความคิดเห็นผ่านแบบแสดงความคิดเห็นต่อการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นเอกสาร และได้มีการรวบรวมไว้ที่สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑ (จำนวนผู้เสนอความคิดเห็นเป็นเอกสาร ๑,๑๒๑ ราย)

๒. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการตราพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.^๒ มีดังนี้

*เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพลทรัพย์ วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๑สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ (ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.)

^๒หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

- ด้านเศรษฐกิจ

เชิงบวก เงินงบประมาณของรัฐ กล่าวคือ นำไปใช้กับกลุ่มประชาชนทั่วไปที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรรากหญ้าที่มีความยากจนโดยตรงอย่างทั่วถึง

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก คือ เกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ของเกษตรกรดังกล่าว

เชิงลบ รัฐอาจต้องจัดงบประมาณไว้เป็นการเฉพาะในการบริหารจัดการและอาจส่งผลกระทบต่อระบบบริหารจัดการทางการเงิน

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ คือ งบประมาณของรัฐ

- ด้านสังคม

เชิงบวก ลดความเหลื่อมล้ำ คือ แก้ปัญหาความยากจนที่ไม่มีที่ทำกิน

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

เชิงลบ อาจจะไม่เป็นธรรมกับเกษตรกรอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ คือ ลูกหนี้อื่น ๆ ของสถาบันการเงินที่ไม่ใช่สมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

- ด้านอื่น ๆ

เชิงบวก ทหารการเมือง กล่าวคือ รัฐบาลได้ดูแลประชาชนทั่วถึงทั้งแผ่นดิน

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก คือ เกษตรกร

เชิงลบ ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ คือ เจ้าหน้าที่

๓. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน^๓

สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการเปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (<https://frdfund.org/th/>)

๔. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ทั้งนี้ เห็นควรยืนยันตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว

^๓อ้างแล้ว เซึ่งอรรถที่ ๑

๕. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติกองทุน
ฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เห็นว่า ได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติ
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง แล้ว

บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของ

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. *

กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในด้านของการฟื้นฟูและการพัฒนาเกษตรกร รวมทั้งการจัดการหนี้สินในระบบของเกษตรกรโดยการส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาของเกษตรกร ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาชีพ พัฒนาความรู้ด้านเกษตรกรรมของเกษตรกรให้เกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้

ปัจจุบันการดำเนินการของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรยังมีข้อจำกัดที่ไม่อาจบริหารจัดการรับชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรที่ไม่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้ โดยเฉพาะในกรณีหนี้สินเร่งด่วนอันเกิดจากหนี้ที่เกษตรกรถูกฟ้องล้มละลาย บังคับคดี ดำเนินคดี และหนี้ที่เกิดจากการปรับโครงสร้างหนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรฉบับปัจจุบันไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดการหนี้กรณีบุคคลค้ำประกันไว้อย่างชัดเจน ทำให้การดำเนินงานด้านการจัดการหนี้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างแท้จริง ตลอดจนปัญหาความโปร่งใสในการบริหารจัดการ ความเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และปัญหาการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ไม่อาจดำเนินการได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยสามารถวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังกล่าวได้ดังนี้

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. การกำหนดให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สามารถรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรกรณีที่มีบุคคลค้ำประกันได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด จากเดิมที่สามารถรับภาระชำระหนี้ให้แก่เฉพาะเจ้าหนี้ของเกษตรกรที่มีทรัพย์สินเป็นหลักค้ำประกันเท่านั้น เพื่อให้สามารถขยายขอบเขตการชำระหนี้ให้ครอบคลุมถึงเกษตรกรที่มีปัญหาได้มากยิ่งขึ้น

๒. การแก้ไขวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรและการแก้ไขกรณีการพ้นจากตำแหน่งตามวาระโดยให้กรรมการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ รวมทั้งการกำหนดระยะเวลาเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรนั้น จะช่วยทำให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดความต่อเนื่องอีกทั้งช่วยประหยัดงบประมาณในการได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร

* ที่มา : หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพลทรัพย์ วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๓. การแก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมีอำนาจในการพิจารณากำหนดสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่และสาขาของสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้ตามความเหมาะสม จะช่วยให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัวและมีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. ควรกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจัดการหนี้ของกองทุนฯ ให้ครอบคลุมถึงความสามารถในการชำระหนี้เพื่อลดความเสี่ยงจากหนี้สูญและการผิดนัดชำระหนี้ และดำเนินการพัฒนาศักยภาพในการชำระหนี้ของเกษตรกรโดยการสนับสนุนให้เกษตรกรที่ได้รับการจัดการหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพและการชำระหนี้คืนให้แก่กองทุนฯ โดยไม่กลับมาเป็นหนี้อีก

๒. ปรับปรุงระบบการเงิน การบัญชี และการควบคุมของกองทุนฯ ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางการเงินเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารจัดการ ยึดหลักเกณฑ์และกฎระเบียบในการใช้จ่ายเงินอย่างเคร่งครัดเพื่อมิให้เกิดหนี้สูญ และพิจารณาถึงความคุ้มค่า ต้นทุน อย่างละเอียดรอบคอบเพื่อมิให้เป็นภาระแก่งบประมาณภาครัฐเกินความจำเป็น

๓. เพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความสะดวกและประหยัดงบประมาณในการดำเนินงาน

การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร*

กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้ถูกจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกร ทั้งนี้ ในการพัฒนาด้านการเกษตรที่ผ่านมาเป็นการกำหนดนโยบายจากทางราชการแต่ไม่ได้เปิดโอกาสให้เกษตรกรได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาสภาพความเป็นอยู่และการประกอบเกษตรกรรมของตนเองแต่อย่างใด ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริง จึงได้มีการจัดตั้งหน่วยงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรขึ้นเพื่อรับผิดชอบในการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรอย่างต่อเนื่องและเป็นอิสระ โดยได้ประสานความร่วมมือระหว่างข้าราชการในระดับกำหนดนโยบาย ผู้ปฏิบัติการ นักวิชาการ และเกษตรกร เพื่อร่วมกันกำหนดนโยบายในการบริหารกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร และเปิดโอกาสให้เกษตรกรที่ขาดปัจจัยในการประกอบอาชีพรวมตัวกันเป็นองค์กรเกษตรกรและจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ อีกทั้งยังมีการจัดระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินการของเกษตรกรในกองทุนฯ เพื่อให้การฟื้นฟูและการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน จึงเป็นที่มาของการตราพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒^๑

ภายหลังการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมาระยะหนึ่ง ทำให้พบปัญหาเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกร จึงได้มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๔๔ โดยการตราพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔^๒ เนื่องจากพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรอันเนื่องมาจากโครงการส่งเสริมของรัฐที่ไม่ประสบผลสำเร็จไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินเดิมที่เป็นหนี้ในระบบจึงเป็นเหตุให้เกษตรกรเหล่านั้นไม่มีโอกาสฟื้นฟูอาชีพและดำรงชีพในด้านเกษตรกรรมได้อย่างมั่นคง

* นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์ วิทยากรชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, คอลัมน์ “กฎหมายน่ารู้” ในสารวุฒิสภา (ฉบับเดือนมีนาคม ๒๕๖๓): ๓๒

^๑พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๖ ตอนที่ ๓๙ ก (๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๒): ๑๓.

^๒พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๘ ตอนที่ ๑๐๔ ก (๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔): ๑๖.

ต่อมาได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๖/๒๕๖๐^๓ เรื่อง การแก้ไขปัญหา การดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งคำสั่งนี้ ถือเสมือนเป็นการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแต่งตั้ง “คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเฉพาะกิจ” ให้มากำกับดูแลการดำเนินงานของกองทุนฯ ในเรื่องการแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรกรณีหนี้เร่งด่วน ตลอดจนปัญหาความเดือดร้อนของ เกษตรกรและปัญหาการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาและการปรับปรุง กฎหมายว่าด้วยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

ทั้งนี้ การแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรยังคงมีอย่างต่อเนื่องโดยในการเสนอแก้ไขกฎหมาย ว่าด้วยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรครั้งล่าสุด ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒^๔ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เนื่องจากเนื้อหาของกฎหมายปัจจุบันในบางมาตราขัดความยืดหยุ่นทำให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรไม่สามารถรับภาระในการชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรที่ไม่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน ในการชำระหนี้ได้ อีกทั้งเห็นควรแก้ไขวาระในการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทน เกษตรกร รวมถึงการกำหนดสถานที่ตั้งของสำนักงานใหญ่เพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินงานให้มากยิ่งขึ้น

สำหรับร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับนี้นั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติฯ ที่คณะรัฐมนตรีชุดเดิมได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒^๕ อนุมัติหลักการ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาก่อนเสนอสมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ และถึงแม้ร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวจะเคยได้รับการอนุมัติหลักการจากคณะรัฐมนตรีแล้ว แต่ปัจจุบันได้มีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ ดังนั้น จึงต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ นี้ต่อคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ เพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบอีกครั้ง

สำหรับในชั้นการพิจารณาของรัฐสภานั้น ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓^๖ ที่ประชุมได้ลงมติ ในวาระที่ ๑ รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๔๐๖ คน เห็นด้วยกับร่างดังกล่าว ๓๙๔ เสียง ไม่เห็นด้วยไม่มี งดออกเสียง

^๓คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๖/๒๕๖๐, เรื่อง การแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๑๓๕ ง (๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐): ๑๐๐.

^๔สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี (๒๔ กันยายน ๒๕๖๒), สืบค้นได้จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/23373>.

^๕สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี (๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒), สืบค้นได้จาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER18/DRAWER012/GENERAL/DATA0000/00000147.PDF>.

^๖บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓, สืบค้นได้จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/more_meeting_ss.php?filename=The_House_of_Representatives&meet_type=1

๑๒ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๔๙ คน เพื่อพิจารณา และมีกำหนดการแปรญัตติ ภายใน ๗ วัน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ (ข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓) โดยมีสาระสำคัญของประเด็นในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ดังนี้

๑. แก้ไขวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรจากเดิม ที่สามารถดำรงตำแหน่งได้คราวละ ๒ ปี ให้ดำรงตำแหน่งได้คราวละ ๔ ปี แต่ยังคงไม่สามารถดำรงตำแหน่ง ติดต่อกันเกินสองวาระได้ สำหรับกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรพ้นจากตำแหน่ง และให้กรรมการชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีกรรมการชุดใหม่เข้ารับหน้าที่ โดยให้สำนักงาน กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๑๒๐ วัน นับแต่วันกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรครบวาระ การดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานและช่วยประหยัดงบประมาณ ในการจัดการเลือกตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมีอำนาจในการพิจารณา กำหนดที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ได้ในกรุงเทพมหานครหรือปริมณฑล รวมทั้งกำหนดที่ตั้งของสาขาได้ ตามความเหมาะสม จากเดิมที่กำหนดให้สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและความยืดหยุ่นในการดำเนินการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓)

๓. กำหนดวิธีการในการชำระหนี้แทนเกษตรกรในกรณีบุคคลค้ำประกันให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรกรณีที่มีบุคคล ค้ำประกันได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้สามารถขยายขอบเขตการชำระหนี้ให้ครอบคลุม ถึงเกษตรกรที่มีปัญหาได้มากยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗/๙ วรรคสอง)

๔. นอกจากนี้ ยังกำหนดบทเฉพาะกาลให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร ซึ่งได้รับการแต่งตั้งในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟู และพัฒนาเกษตรกร และคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกรอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ ตามที่ได้แก้ไขโดยพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖)

อย่างไรก็ดี การที่จะทำให้องค์กรกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรสามารถดำเนินงานช่วยเหลือ เกษตรกรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ นั้น นอกเหนือจากการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรโดยการร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรควรกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการ จัดการหนี้ของกองทุนฯ ให้ครอบคลุมถึงความสามารถในการชำระหนี้และดำเนินการพัฒนาศักยภาพ ในการชำระหนี้ของเกษตรกร โดยการสนับสนุนให้เกษตรกรที่ได้รับการจัดการหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟู และพัฒนาเกษตรกรเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพและ

การชำระหนี้คืนให้แก่กองทุนฯ โดยไม่กลับมาเป็นหนี้อีก อีกทั้งควรปรับปรุงระบบการเงิน การบัญชี และการควบคุมของกองทุนฯ ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางการเงินเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารจัดการ

นอกจากนี้ การส่งเสริมและปรับปรุงกระบวนการในการเลือกตั้งผู้แทนเกษตรกรในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น การจัดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าเพื่อเพิ่มโอกาสและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง การรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจให้ตระหนักถึงหน้าที่และสิทธิของตนเองในการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่เป็นกรรมการ การเผยแพร่ข่าวสารให้แก่สมาชิกได้ทราบอย่างทั่วถึง การติดตามและประเมินบทบาทของผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับการเลือกตั้ง ฯลฯ เหล่านี้ล้วนเป็นกระบวนการที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเลือกตั้งเพื่อให้ได้ตัวแทนเกษตรกรที่มีคุณภาพและสามารถดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างแท้จริง.

สรุปข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับปัญหาหนี้สินของเกษตรกร

๑. บทความ “หนี้ขานา” วิฤตและโอกาส^๑

อะไรคือหัวใจของปัญหาหนี้สินเกษตรกร บทความนี้บอกเล่าเรื่องราวของกลุ่มขานาที่เคยเป็นหนี้และแก้หนี้ได้สำเร็จและกลุ่มขานาอีกจำนวนมากที่อยู่ในสถานะของการหมุนหนี้พวกเขา มีความเป็นอยู่กันอย่างไร โดยมูลนิธิชีวิตไท (โลโคลแอค) และทีมวิจัยกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร ต.บางซุด อ.สรรคบุรี จ.ชัยนาท ภายใต้โครงการแนวทางการแก้ปัญหาหนี้สินด้วยรูปแบบการเกษตรครบวงจร จัดเวทีโพกัสกรู๊ปของขานาในพื้นที่ตำบลบางซุด โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือกลุ่ม “คนมีหนี้” เพื่อศึกษาสาเหตุของหนี้สิน, แหล่งเงินกู้, จำนวนหนี้สินที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง, วิธีการชำระหนี้ และกลุ่ม “คนไม่มีหนี้” เพื่อศึกษาแนวคิดมุมมองเรื่องหนี้แนวทางในการชำระหนี้อย่างไรจนไม่มีหนี้และไม่สร้างหนี้เพิ่ม

จากการสนทนาในกลุ่มเกษตรกรที่มีหนี้ ในจำนวนนี้มากกว่าครึ่งเป็นผู้มีสัญญาเงินกู้มากกว่า ๒ สัญญาและมีแหล่งเงินกู้มากกว่า ๒ แหล่งขึ้นไป สำหรับวัตถุประสงค์ในการกู้เพื่อประกอบอาชีพการเกษตรทำนา ส่วนใหญ่เป็นหนี้บุคคลค้าประกันมูลหนี้ในแต่ละสัญญาไม่สูงมากอยู่ในระดับหลักหมื่นสถานะหนี้ในปัจจุบันเป็นหนี้เสีย หนี้ถูกฟ้องดำเนินคดีรอยึดทรัพย์

นอกจากนี้ ยังพบว่าสถานการณ์ปัญหาหนี้สินที่วิฤตคือเกษตรกรมีการหมุนหนี้โดยเฉพาะหนี้กองทุนหมู่บ้านที่ต้องชำระรายปีบางรายได้ไปกู้นอกระบบมาใช้หนี้รวมดอกเบี้ยแล้วทำสัญญากู้ใหม่บางรายมีสัญญาได้ถึง ๓ สัญญา ดังนั้น วิธีการชำระหนี้ของเกษตรกรกลุ่มนี้คือรอสำนักงานกองทุนฟื้นฟูมาซื้อหนี้และหมุนหนี้โดยกู้จากอื่น ๆ ไปเรื่อย ๆ และเมื่อขวนกันวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการทำนา พบว่ารายได้จากการทำนาไม่สามารถนำไปใช้หนี้ได้แน่นอน สถานภาพของครอบครัวขานาภาคกลางปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่ได้ขี้เกียจ พยายามดิ้นรนเพื่อหารายได้เพิ่ม แต่อยู่ในสภาพหมุนหนี้ ส่วนหนึ่งเพราะความกดดันจากคนในครอบครัวที่ขาดการหนุนเสริม

กับวงสนทนาอีกกลุ่มของ “คนไม่มีหนี้” หรือกลุ่มคนเคยเป็นหนี้ในพื้นที่ตำบลบางซุดเหมือนกัน แม้คนกลุ่มนี้มีอยู่ไม่มากนักเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีปัญหาหนี้สิน แต่กลับมีวิธีคิดและมุมมองที่น่าสนใจมาก ๆ พวกเขามีหนี้แต่กลับใช้หนี้หมดในเวลาอันรวดเร็วหรือทยอยใช้หนี้ไปเรื่อย ๆ ด้วยการพึ่งตนเอง เราพบว่าวิธีคิดหลายอย่างที่ได้เรียนรู้จากคนกลุ่มนี้

ประการแรก มีเงินแล้วต้องใช้หนี้เลยไม่เหนียวหนี้ยคือมีเท่าไรก็รีบเอาไปใช้เขาก่อน

^๑ที่มา : สมจิต คงทน, หนี้ขานาวิฤตและโอกาส, สืบค้นได้จาก http://www.landactionthai.org/land/index.php?option=com_content&view=article&id=2192:2018-10-18-03-01-28&catid=87&Itemid=546 (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๑)

ประการที่สอง มีความเพียร อดทน อดออม เริ่มจากต้องทำให้ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันลดลง เช่น ปลุกผักสวนครัวไว้ทานเหลือจึงขาย ผักนิตยเริ่มเก็บออม พอได้แล้วจะออมเพิ่มไปเรื่อย ๆ ถ้าไม่มีรายได้จะยังไม่ใช้จ่าย ถ้าคิดจะมีหนี้ต้องหาแหล่งรายได้สำหรับใช้หนี้ จะยังไม่กู้ถ้ายังไม่รู้ว่าจะเอาเงินที่ไหนมาชำระหนี้ กลัวจะมีรายได้ไม่พอหากเกิดฝนแล้ง น้ำท่วม สวนล้ม นาล้ม จะทำอย่างไร ไม่ฟุ่มเฟือย ประหยัดทั้งเสื้อผ้าและอาหารการกิน

ประการที่สาม ผึกคิดวิเคราะห์ทบทวนตัวเอง เนื่องจากทำนาอย่างเดียวไปไม่รอดเพราะมีรายได้ทางเดียวในขณะที่มีรายจ่ายทุกวัน จึงได้คิดหาช่องทางเพิ่มรายได้ เช่น บรรทุกขายส่งน้ำแข็ง รับจ้างไถนา เก็บเงินจากทำสวน ทำนา เป็นต้น

ประการที่สี่ รวมกลุ่มเกษตรกรใช้ช่องทางสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เพื่อเจรจาลดจำนวนหนี้แบ่งเบาภาระหนี้สินเกษตรกร

ซึ่งวิธีการดำเนินการดำเนินชีวิตของกลุ่มชาวนาที่เคยเป็นหนี้ได้หยั่งรากลึกลงไปให้ลูกได้เจริญรอยตามอย่างน้อยที่สุดก่อนคิดเป็นหนี้ก็ต้องวางแผนก่อนว่าจะเอาทำอะไรและเอาจากตรงไหนมาใช้หนี้.

๒. การเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการจัดการหนี้ของเกษตรกร^๒

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ ศักยภาพ และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการจัดการหนี้ของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ เกษตรกรที่มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จำนวน ๔๕ ราย เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรในจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้รับการจัดการหนี้และการสนับสนุนการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพโดยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และการศึกษาค้นคว้าผลการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการหนี้ ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีขนาดหนี้หลายทางและจำนวนมากกว่ารายได้ภาคการเกษตร หน่วยงานจัดการหนี้สามารถชำระหนี้แทนก่อนได้เฉพาะกรณีที่เกษตรกรมีหนี้เร่งด่วน และต้องมีการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาหนี้ได้อย่างยั่งยืน

จากการศึกษาพบว่าหนี้ของเกษตรกรเกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่

(๑) ลงทุนเกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และทำนา ส่วนการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค กระบือ และสุกร

(๒) ซื้อเครื่องจักร ได้แก่ รถไถเดินตาม รถยนต์ โรงสี รถจักรยานยนต์ และเลื่อยยนต์

(๓) การศึกษาของทายาท

(๔) ปัญหาสุขภาพหรือการเสียชีวิตของสมาชิกในครัวเรือน

(๕) ถูกฉ้อโกงจากการร่วมลงทุนทำธุรกิจและไปทำงานต่างประเทศ

^๒ที่มา : ประยงค์ อัมจักร/ดร.อภิศักดิ์ ธีระวิสิษฐ์, การเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการจัดการหนี้ของเกษตรกร (Improving System for Farmer's Debt Management) สืบค้นได้จาก <https://gsbooks.gs.kku.ac.th/56/grc14/files/hmp2.pdf>

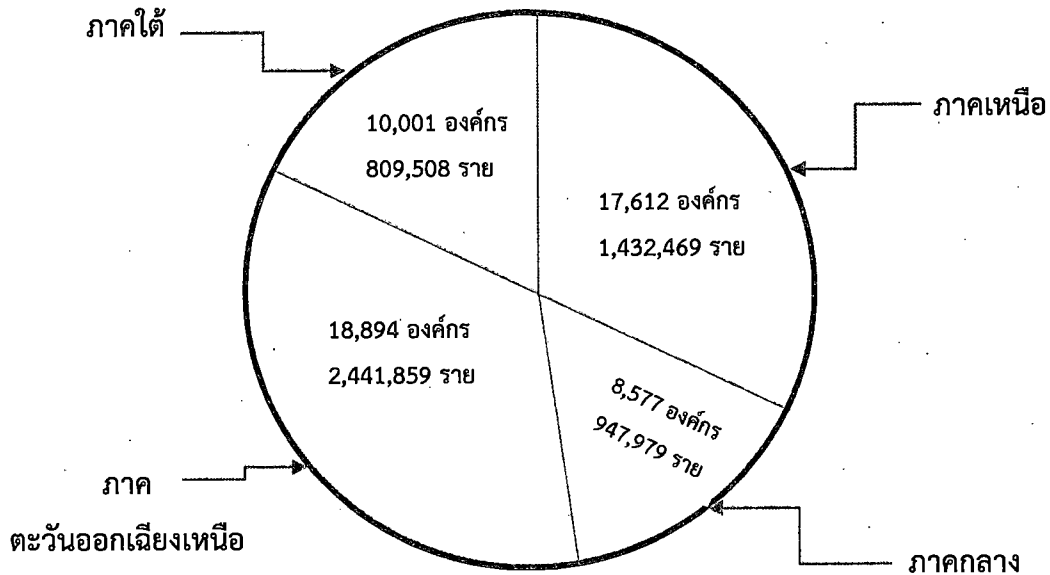
(๖) อัตราดอกเบี้ยสูง โดยเฉพาะช่วงก่อนปี ๒๕๔๐

(๗) เจ้าหนี้หลายรายและมีรายจ่ายหลายด้าน

สรุปผลการวิจัยพบว่า ความล้มเหลวของการระบบเกษตรเชิงเดี่ยวทำให้เกษตรกรมีภาระหนี้สินเป็นจำนวนมาก เกษตรกรจำนวนมากจึงพยายามลดความเสี่ยงด้วยการแสวงหารายได้เสริมจากอาชีพอื่น แต่ในรายที่ไม่ประสบผลสำเร็จก็จะก่อให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระไปจนถึงหนี้ถูกบังคับคดีนำไปสู่การสูญเสียที่ดิน ในกรณีดังกล่าวเกษตรกรจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเร่งด่วนจากหน่วยงานจัดการหนี้ในการชำระหนี้แทนไปก่อนเพื่อรักษาที่ดินไว้ให้กับเกษตรกร และให้เกษตรกรรายนั้นเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูอาชีพเพื่อให้มีรายได้เพียงพอในการชำระหนี้ที่เหลือ อย่างไรก็ตามการช่วยเหลือเกษตรกรที่มีหนี้เร่งด่วนดังกล่าวซึ่งเป็นหน้าที่ของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรกลับดำเนินการได้น้อยและเกษตรกรที่ได้รับการชำระหนี้แทนไปก่อนแล้วถ้าไม่เสนอแผนหรือโครงการฟื้นฟูขอรับการสนับสนุนกองทุนก็ไม่มีมาตรการใด ๆ ในการฟื้นฟูเกษตรกรตามกฎหมายได้เนื่องจากไม่มีระเบียบและวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งเป็นผลมาจากแนวคิดและวิธีการในการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรที่แตกต่างและขัดแย้งกันของแกนนำเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการจัดการหนี้ของเกษตรกรจึงต้องลดเงื่อนไขที่ยุ่งยากลงและเปิดช่องทางในการดำเนินการจัดการหนี้และฟื้นฟูเกษตรกรให้มากที่สุดเพื่อให้สามารถจัดการหนี้เชิงระบบได้ เช่น การโอนหนี้ที่ขึ้นทะเบียนกับกองทุนฟื้นฟูมาไว้กับกองทุนโดยรัฐบาลเป็นผู้ค้ำประกันหนี้และนำเกษตรกรเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูที่สอดคล้องกับศักยภาพและเงื่อนไขของเกษตรกรแต่ละรายหรือแต่ละองค์กรอย่างจริงจัง.

สถิติการให้บริการรับขึ้นทะเบียนสมาชิกองค์กรเกษตรกรของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร*

สรุปข้อมูลสมาชิกองค์กรเกษตรกรของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

ลำดับภาค	ภาค	องค์กร	จำนวนสมาชิก
1	เหนือ	17,612	1,432,469
2	กลาง	8,577	947,979
3	ตะวันออกเฉียงเหนือ	18,894	2,441,859
4	ใต้	10,001	809,508
รวม		55,084	5,631,815

ที่มา : สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

*ที่มา : สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร, สถิติการให้บริการรับขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

1. สมาชิกองค์กรเกษตรกรภาคเหนือ

ลำดับภาค	ภาค	สาขาจังหวัด	องค์กร	จำนวนสมาชิก
1	เหนือ	กำแพงเพชร	955	88,303
2	เหนือ	เชียงราย	2,577	162,577
3	เหนือ	เชียงใหม่	2,035	161,103
4	เหนือ	ตาก	464	36,739
5	เหนือ	นครสวรรค์	1,045	115,462
6	เหนือ	น่าน	980	83,083
7	เหนือ	พะเยา	955	72,100
8	เหนือ	พิจิตร	558	51,876
9	เหนือ	พิษณุโลก	848	89,066
10	เหนือ	เพชรบูรณ์	1,975	147,101
11	เหนือ	แพร่	812	56,464
12	เหนือ	แม่ฮ่องสอน	299	22,457
13	เหนือ	ลำปาง	1,058	88,100
14	เหนือ	ลำพูน	996	72,549
15	เหนือ	สุโขทัย	957	81,368
16	เหนือ	อุตรดิตถ์	620	56,928
17	เหนือ	อุทัยธานี	478	47,193
รวม ภาคเหนือ			17,612	1,432,469

2. สมาชิกองค์กรเกษตรกรภาคกลาง

ลำดับภาค	ภาค	สาขาจังหวัด	องค์กร	จำนวนสมาชิก
1	กลาง	กรุงเทพมหานคร	128	10,081
2	กลาง	กาญจนบุรี	601	67,492
3	กลาง	จันทบุรี	501	54,392
4	กลาง	ฉะเชิงเทรา	314	34,886
5	กลาง	ชลบุรี	260	27,009
6	กลาง	ชัยนาท	403	47,053
7	กลาง	ตราด	213	30,913
8	กลาง	นครนายก	225	25,290
9	กลาง	นครปฐม	370	31,294
10	กลาง	นนทบุรี	109	12,192
11	กลาง	ปทุมธานี	141	15,995
12	กลาง	ประจวบคีรีขันธ์	361	37,554
13	กลาง	ปราจีนบุรี	301	35,995
14	กลาง	พระนครศรีอยุธยา	493	51,344
15	กลาง	เพชรบุรี	324	35,758
16	กลาง	ระยอง	309	32,307
17	กลาง	ราชบุรี	428	42,377
18	กลาง	ลพบุรี	829	77,005
19	กลาง	สมุทรปราการ	91	7,898
20	กลาง	สมุทรสงคราม	105	8,134
21	กลาง	สมุทรสาคร	103	12,517
22	กลาง	สระแก้ว	552	60,710
23	กลาง	สระบุรี	292	29,610
24	กลาง	สิงห์บุรี	221	18,828
25	กลาง	สุพรรณบุรี	598	106,455
26	กลาง	อ่างทอง	305	34,890
รวม ภาคกลาง			8,577	947,979

3. สมาชิกองค์กรเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับภาค	ภาค	สาขาจังหวัด	องค์กร	จำนวนสมาชิก
1	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กาฬสินธุ์	1,009	95,218
2	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ขอนแก่น	890	213,021
3	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ชัยภูมิ	1,647	159,427
4	ตะวันออกเฉียงเหนือ	นครพนม	980	75,841
5	ตะวันออกเฉียงเหนือ	นครราชสีมา	1,736	215,526
6	ตะวันออกเฉียงเหนือ	บึงกาฬ	490	55,632
7	ตะวันออกเฉียงเหนือ	บุรีรัมย์	1,338	161,156
8	ตะวันออกเฉียงเหนือ	มหาสารคาม	1,361	157,523
9	ตะวันออกเฉียงเหนือ	มุกดาหาร	320	38,239
10	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ยโสธร	493	61,097
11	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ร้อยเอ็ด	1,130	178,970
12	ตะวันออกเฉียงเหนือ	เลย	746	81,347
13	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ศรีสะเกษ	943	167,265
14	ตะวันออกเฉียงเหนือ	สกลนคร	1,094	114,723
15	ตะวันออกเฉียงเหนือ	สุรินทร์	1,298	156,963
16	ตะวันออกเฉียงเหนือ	หนองคาย	340	48,720
17	ตะวันออกเฉียงเหนือ	หนองบัวลำภู	361	52,348
18	ตะวันออกเฉียงเหนือ	อำนาจเจริญ	401	49,329
19	ตะวันออกเฉียงเหนือ	อุดรธานี	1,296	137,386
20	ตะวันออกเฉียงเหนือ	อุบลราชธานี	1,021	222,128
รวม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			18,894	2,441,859

4. สมาชิกองค์กรเกษตรกรภาคใต้

ลำดับภาค	ภาค	สาขาจังหวัด	องค์กร	จำนวนสมาชิก
1	ใต้	กระบี่	467	37,309
2	ใต้	ชุมพร	984	72,985
3	ใต้	ตรัง	625	58,853
4	ใต้	นครศรีธรรมราช	2,009	162,931
5	ใต้	บราฮีวาส	678	41,830
6	ใต้	ปัตตานี	690	48,695
7	ใต้	พังงา	354	27,671
8	ใต้	พัทลุง	774	71,716
9	ใต้	ภูเก็ต	146	9,327
10	ใต้	ยะลา	447	31,914
11	ใต้	ระนอง	307	21,426
12	ใต้	สงขลา	1,155	103,115
13	ใต้	สตูล	353	32,649
14	ใต้	สุราษฎร์ธานี	1,012	89,087
รวม ภาคใต้			10,001	809,508

ภาคผนวก

- : สำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร
ที่ สผ ๐๐๑๔/๖๖๒๒ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
กราบเรียน ประธานวุฒิสภา
- : ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว)
- : ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ฉบับเดิม
และฉบับเสนอแก้ไขเพิ่มเติม

(๑)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 5371
วันที่ 17 ก.ค. 2563
เวลา 10.18 น.

ที่ สผ ๐๐๑๔/๖๖๒๒

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗) กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์
สรุปลสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรคสอง ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญประจำปี
ครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ

ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๖

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายชวน หลีกภัย)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานนิติคดี
รับที่ ๑ (๕๖) / ๒๕๖๓
วันที่ ๑๗ / ก.ค. / ๖๓
เวลา ๑๓.๕๖ น.
สำนักงานประชุม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๕๑๐ / ๖๒ / วันที่ ๑๖ / ก.ค. / ๖๓
เวลา ๑๖.๕๕ ส่ง นิติคดี
สำนักงานประชุม

สำนักงานประชุม

โทร. ๐๒ ๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๕๒๑

สารบบ

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัตินี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ว่าที่ ร.ต.ต.
(อาพิทธ์ สุขะนันท์)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร และกรณีการพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการ ขึ้นใหม่ รวมทั้งกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมีอำนาจ ในการพิจารณากำหนดที่ตั้งสำนักงานใหญ่และสาขาของสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ของเกษตรกรที่มีบุคคลค้ำประกันได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗/๘ วรรคสอง)

เหตุผล

โดยที่การแก้ไขปัญหานี้ของเกษตรกรยังไม่อาจดำเนินการให้ครอบคลุมหนี้ของเกษตรกร บางกรณี จึงทำให้เกษตรกรบางส่วนยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหานี้ เนื่องจากกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา เกษตรกรไม่อาจรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรที่ไม่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้ ประกอบกับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกร รวมถึงการกำหนด ที่ตั้งของสำนักงานใหญ่และสาขาของสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรที่กำหนดในกฎหมาย ขาดความยืดหยุ่นและทำให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรสามารถรับภาระ ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรที่มีบุคคลค้ำประกันได้ และกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจ กำหนดที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ได้ในกรุงเทพมหานครหรือปริมณฑล และกำหนดที่ตั้งของสาขา ณ ที่ใดก็ได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๔)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดวาระตามวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรตามวรรคสอง ให้สำนักงานดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ครบวาระ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ ให้สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมีสำนักงานใหญ่ อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือปริมณฑล และอาจตั้งสาขา ณ ที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๗/๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อกองทุนรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรตามวรรคหนึ่งแล้ว การจัดการหนี้ของเกษตรกรให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีหนี้ที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน ให้ทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกัน การชำระหนี้ตกเป็นของกองทุน และเกษตรกรจะได้รับทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกันคืนไป จากกองทุนได้ก็แต่โดยการเข้าซื้อหรือซื้อ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) กรณีหนี้ที่มีบุคคลค้ำประกัน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๖ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่า จะครบวาระตามพระราชบัญญัตินี้ และให้นับวาระการดำรงตำแหน่งเป็นวาระแรก

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้แทนเกษตรกรขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนเกษตรกรซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนเกษตรกรซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่ เข้ารับหน้าที่

.....
.....
ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสาวนงทิพา ของสิริวิวัฒน์กุล)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๒

สำนักงานประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ฉบับเดิม และฉบับเสนอแก้ไขเพิ่มเติม ในมาตรา ๑๖

พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๒ (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕	ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕	เหตุผล	ข้อสังเกตกระทรวงการคลังเกี่ยวกับฉบับเดิมและฉบับร่าง
มาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้	มาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ <u>ในกรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรพ้นจากตำแหน่งตามวาระในวาระหนึ่ง และยังไม่มีการดำเนินการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรชุดใหม่เข้ารับหน้าที่แล้ว</u> <u>การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรตามวรรคสาม ให้สำนักงานดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ครบวาระ</u>	๑. ให้คณะกรรมการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องในการกำกับนโยบาย การบริหารงานกองทุน และเกิดประโยชน์ต่อเกษตรกร เนื่องจากระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี เป็นข้อจำกัดของการกำหนดนโยบาย การบริหารงานกองทุน และเกิดปัญหาอย่างต่อเนื่อง ๒. ประหยัดงบประมาณในการเลือกตั้ง	๑. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรมีวาระการดำรงตำแหน่งจาก ๒ ปี เป็น ๔ ปี ๒. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรชุดใหม่

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ฉบับเดิม และฉบับเสนอแก้ไขเพิ่มเติม ในมาตรา ๒๓

พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓	เหตุผล	ข้อแตกต่างระหว่างพระราชบัญญัติฉบับเดิม และฉบับปรับปรุง
มาตรา ๒๓ ให้สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมีสำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครและอาจตั้งสาขา ณ ที่อื่นใดตามความจำเป็นก็ได้	มาตรา ๒๓ ให้สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมีสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาตามความจำเป็น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- เพื่อลดข้อจำกัดเกี่ยวกับสถานที่ที่จะตั้งเป็นสำนักงานใหญ่ซึ่งพระราชบัญญัติเดิม กำหนดให้ตั้งอยู่ในเฉพาะเขตกรุงเทพฯ เท่านั้น ทั้งนี้ ที่ดินในเขตกรุงเทพฯ ในปัจจุบันมีราคาสูงมากจนอาจไม่สามารถหาที่ตั้งได้จำเป็นต้องไปหาที่ตั้งในเขตปริมณฑลหรือเขตจังหวัดรอบ ๆ กรุงเทพฯ	- กำหนดให้สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานใหญ่มีสถานที่ตั้งที่ใดก็ได้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ฉบับเดิม และฉบับเสนอแก้ไขเพิ่มเติม ในมาตรา ๓๗/๙

พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔	ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.	เหตุผล	ข้อแตกต่างระหว่างพระราชบัญญัติฉบับเดิมและฉบับร่าง
มาตรา ๓๗/๙ เกษตรกรซึ่งเป็นหนี้ในระบบที่มีใช้โครงการส่งเสริมของรัฐ เมื่อคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกรอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการให้อำนาจหน้าที่จัดการหนี้ของเกษตรกรรายใดแล้ว ให้คณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกรมีอำนาจชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรทั้งหมดหรือบางส่วนได้ โดยการจ่ายเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาล หรือตัวเงิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อกองทุนรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ทรัพย์สินของเกษตรกรที่ใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้ตกเป็นของกองทุน และเกษตรกรจะได้รับทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกันคืนไปจากกองทุนโดยการเข้าซื้อ หรือซื้อ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ให้คณะกรรมการมีอำนาจผ่อนผันการชำระหนี้ ลดหนี้ ปลดหนี้ ให้แก่เกษตรกรได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และรัฐพึงจัดสรรงบประมาณอุดหนุนในส่วนที่กองทุนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายนี้	มาตรา ๓๗/๙ เกษตรกรซึ่งเป็นหนี้ในระบบที่มีใช้โครงการส่งเสริมของรัฐ เมื่อคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกรอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการให้อำนาจหน้าที่จัดการหนี้ของเกษตรกรรายใดแล้ว ให้คณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกรมีอำนาจชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรทั้งหมดหรือบางส่วนได้ โดยการจ่ายเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาล หรือตัวเงิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อกองทุนรับภาระชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของเกษตรกรตามวรรคหนึ่งแล้ว <u>ทั้งหนี้ที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน และบุคคลค้ำประกัน กรณีหนี้มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน ให้ทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้ตกเป็นของกองทุน และเกษตรกรจะได้รับทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกันคืนไปจากกองทุนโดยการเข้าซื้อ หรือซื้อ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด และกรณีหนี้ที่มีบุคคลค้ำประกัน ให้กองทุนเข้าชำระหนี้ได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด</u> ให้คณะกรรมการมีอำนาจผ่อนผันการชำระหนี้ ลดหนี้ ปลดหนี้ ให้แก่เกษตรกรได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และรัฐพึงจัดสรรงบประมาณอุดหนุนในส่วนที่กองทุนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายนี้ การดำเนินการเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์ของเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และให้เกษตรกรผู้นั้นเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด	๑. เพื่อแก้ไขปัญหากรณีบุคคลค้ำประกันโดยกำหนดให้ชัดเจนไว้ในพระราชบัญญัติ ๒. กรณีของบุคคลค้ำประกัน ให้คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สามารถไปออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้แทนและในเรื่องของการค้ำประกัน ๓. ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ ที่จะแก้ปัญหาเกษตรกรรายย่อย ซึ่ง กฟก. รับขึ้นทะเบียนไว้มีจำนวนเกิน ร้อยละ ๙๐ ของจำนวนเกษตรกรในทะเบียนหนี้ทั้งหมด ๔. ให้เกิดความเป็นธรรมและเข้าถึงโอกาสในการรับความช่วยเหลือของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายเท่าเทียมกับเกษตรกรที่ กฟก. ช่วยเหลือไปแล้ว ๕. ลดความเหลื่อมล้ำและแก้ปัญหาทางสังคมให้กับเกษตรกรผู้ด้อยโอกาสได้รับความช่วยเหลือ	- กำหนดให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรสามารถจัดการหนี้ กรณีบุคคลค้ำประกันได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๔	ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๔	เหตุผล	ข้อแตกต่างระหว่างพระราชบัญญัติฉบับเดิมและฉบับร่าง
การดำเนินการเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์ของเกษตรกรที่ได้รับการ สนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และให้ เกษตรกรผู้นั้นเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูตาม ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด			

“การตราพระราชบัญญัติของรัฐสภา”

“มาตรา ๘๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ ที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้”

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, มาตรา ๘๑)

ออกแบบโดย : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๙, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๑ - ๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๕

